

Domači ljubljenci in skrb za naše zdravje

• NAPISALA: DR. MATEJA PATE, dr. vet. med.

Domači ljubljenci imajo pogosto pozitiven vpliv na čustveno in družabno življenje ljudi in njihovo zdravje, hkrati pa so lahko tudi vir okužbe z mikrobi. Poleg veselja, ki ga imamo s hišnimi ljubljenci, nam lahko »podarijo« tudi več kot 70 povzročiteljev bolezni; pojavnost le-teh sicer v splošnem velja za nizko, vendar naj bi bilo dejansko število takih primerov bolezni zaradi različnih dejavnikov neznano in zelo verjetno podcenjeno.

Po podatkih lanske spletne raziskave podjetja GfK Slovenija imata skoraj dve tretjini Slovencev doma hišnega ljubljénka, in sicer v enakem odstotku (36 %) pse in mačke, v manjši meri pa ribe in ptice ter druge vrste živali. V nekaterih tujih raziskavah navajajo, da so tesni stiki živali in njihovih lastnikov (npr. spanje v posteljah lastnikov, lizanje obraza ipd.) precej pogosta praksa, hkrati pa so ljudje premalo ozaveščeni o morebitnih nevarnostih, ki jih tako vedenje lahko prinaša.

Kdo so osebe s povečanim tveganjem za okužbo?

Opozorilnim dejstvom navkljub je treba poudariti, da je za večino zdrave populacije tveganje za okužbo prek hišnih

ljubljenčkov majhno, seveda ob predpostavki, da upoštevamo osnovna higienska načela. Primerno ravnanje z živalmi, kamor sodijo tudi redni obiski pri veterinarju, in umivanje rok po tveganih aktivnostih, kot so odstranjevanje iztrebkov, oskrbovanje bolne živali in stik z bolj rizičnimi živalskimi vrstami (npr. plazilci, ki so pogosto prenašalci salmonel), sta načeloma dovolj dobra ukrepa za preprečevanje okužb.

Pri osebah s povečanim tveganjem za okužbo svetujemo nekoliko več previdnosti in strožje higienske ukrepe. V to skupino sodijo majhni otroci do petega leta starosti, odrasli nad 65. letom starosti, nosečnice in osebe z oslabiljenim

imunskim sistemom. Pri teh osebah lahko bolezen poteka v hujši obliki, traja dlje časa, lahko se tudi zaplete in ima hujše posledice. Otroci in ljudje z motnjami v razvoju imajo lahko slabo higiensko prakso in bolj tvegane stike z živalmi. Okužba se lahko na ljudi prenese z ugrizi, praskami, s stikom s kožo in sluznicami živali, prek njihove sline, urina in drugih telesnih tekočin in izločkov, preko iztrebkov, zraka ali s piki različnih prenašalcev, kot so klopi, komarji, bolhe ipd.

Kako ravnati?

Za začetek upoštevajmo osnovna pravila osebne higiene. Po vsakem stiku z živalmi si umijmo roke in nadzorujmo umivanje rok pri otrocih. Kadar imamo opravka z iztrebki živali, si zaščitimo roke z rokavicami (tudi plastična vrečka bo odlično opravila nalogo). Morebitne ugrize ali praske takoj speremo z vodo (in po potrebi obiščemo zdravnika). Ne dopustimo, da bi nam živali lizale rane, ureznine ali morebitne medicinske pripomočke, ki jih potrebujejo bolniki iz rizičnih skupin; prav tako ne dopustimo, da bi živali majhne otroke lizale po obrazu (ali nasprotno). Če imamo peskovnik, naj bo v času, ko ga ne uporabljamo, pokrit.

Upoštevajmo, da se je dobro izogibati stiku z mladiči psov in mačk, mladiči rejnih živali, s potepuškiimi živalmi, eksotičnimi ljubljenci in primati, z živalmi, ki imajo drisko, z delovnimi živalmi (psi) iz zdravstvenih ustanov. Prav tako se izogibajmo stiku s plazilci, dvoživkami, glodavci, mladiči perutnine in z vsemi predmeti, ki so bili v stiku s temi živalmi, za katere se tudi odsvetuje prosto gibanje po naših bivalnih prostorih, še zlasti po kuhinji. Imejmo v mislih, da omenjene omejitve ne veljajo zgolj pri nas doma, marveč tudi na obiskih. Poskrbimo za redne preventivne obiske živali pri veterinarju, prav tako

ga obiščimo ob prvih znakih bolezni pri živalih. Živalskih stra-

Mačje stranišče je treba čistiti vsak dan.

Umivanje rok je po vsakem stiku z živaljo nujno.

nišč ne imejmo v kuhinji ali obedovalnici. Mačja stranišča čistimo vsak dan, pri tem nosimo rokavice in ne pozabimo na higieno rok. Vsak dan očistimo dno ptičje kletke, pogosto pa tudi kletke glodavcev, pri odstranjevanju iztrebkov in nastila ne bo odveč zaščitna maska za obraz (nevarnost prenosa okužbe prek prašnih delcev).

Redno (npr. tedensko) perimo tkanine, na katerih ležijo živali. Omejimo živalim dostop do človeških stranišč. Pse imejmo na povodcu, da preprečimo zasledovanje divjadi ter žrtje iztrebkov in smeti. Redno čistimo in razkužujemo površine, ki so v stiku z živalmi (ležišča); praviloma zadostuje sveže pripravljena raztopina varikine ali podobnih gospodinjskih razkužil.

Naj za konec še enkrat poudarim, da zgoraj navedena priporočila za strožje higienske ukrepe veljajo v primeru, ko v gospodinjstvu sobivajo osebe s povečanim tveganjem za okužbo in domači ljubljenci. Ključnega pomena za preprečevanje okužb je, da se ljudje s povečanim tveganjem tega zavedajo in da dobijo pravočasne in pravilne napotke za primerno ravnanje. Pri tem imajo veliko vlogo tako veterinarji kot zdravniki, ki v duhu gesla »eno zdravje« vse tesneje sodelujejo pri uresničevanju skupnega cilja, to je zagotavljanje javnega zdravja. ●

MATEJA PATE od začetka svoje poklicne poti deluje na področju veterinarske mikrobiologije. Nevidni živi svet želi na prijazen in zanimiv način predstaviti najmlajšim, prek poljudnega sporočanja izsledkov stroke pa prispevati k večji mikrobiološki ozaveščenosti širše javnosti.

